

Medlemmer i Hamarøy kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Torsdag 12. mai klokken 11.00

Møtested: Møterom Polden, kommunehuset, Oppeid

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
07/16	Godkjenning av protokoll fra møte 23. februar 2016
08/16	Årsregnskap Hamarøy kommune 2015 – uttalelse fra kontrollutvalget
09/16	Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
10/16	Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Barnevern
11/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
12/16	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Oppeid, 4. mai 2016

Ingvald Sørensen (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (varamedlemmer møter kun etter særskilt innkalling).

SAK 07/16**Godkjenning av protokoll fra møte 23. februar 2016****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
12.05.2016**Vedlegg:**

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23. februar 2016

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23. februar 2016 godkjennes.

Inndyr 4. mai 2016
Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – HAMARØY KONTROLLUTVALG

Møtedato: Tirsdag 23. februar 2016 klokken 11.00 – 13.00

Møtested: Møterom Husøya, kommunehuset, Oppeid

Saksnr.: 01/16 – 06/16

Til stede:

Ingvald Sørensen, leder
Torild Valle Thomassen, nestleder
Anniken Rafnung Kristiansen

Forfall:

Ingen

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

Enhetsleder pleie og omsorg, Torodd Gustavsen møtte i tilknytning til sak 03/16
Økonomisjef Arne Hammersland møtte i tilknytning til sak 04/16
Revisjonssjef Per Asbjørn Andersen, Salten kommunerevisjon IKS
Sekretær for kontrollutvalget Lars Hansen

**Godkjenning av innkalling
sakliste**

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Det fremkom ikke merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/16	Godkjenning av protokoll fra møte 16. desember 2015
02/16	Overordnet analyse for Hamarøy kommune - Grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon
03/16	Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Barnevern
04/16	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomi
05/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
06/16	Eventuelt

01/16 Godkjenning av protokoll fra møte 16. desember 2015

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 16. desember 2015 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 16. desember 2015 godkjennes.

02/16 Overordnet analyse for Hamarøy kommune - Grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon

Forslag til vedtak:

Saken tas foreløpig til orientering. Innspill fra kontrollutvalget tas med til kontrollutvalgets behandling av plan for forvaltningsrevisjon.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas foreløpig til orientering. Innspill fra kontrollutvalget tas med til kontrollutvalgets behandling av plan for forvaltningsrevisjon.

03/16 Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Barnevern

Enhetsleder Torodd Gustavsen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i medhold av forskrift om kontrollutvalg § 12 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 62/14 Forvaltningsrevisjonsrapport Barnevernstjenesten i vertskommunesamarbeid.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Omforent forslag til vedtak:

Saken utsettes. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse om gjennomførte og planlagte tiltak for oppfølging av kommunestyrets vedtak.

Votering:

Omforent forslag vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse om gjennomførte og planlagte tiltak for oppfølging av kommunestyrets vedtak.

04/16 Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomi

Økonomisjef Arne Hammersland møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Votering:

Omforent forslag vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

05/16 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- Regnskapsrevisjon: Revisor venter på regnskapet og enkelte refusjonskrav.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

06/16 Eventuelt

Til neste møte ber kontrollutvalget om sak om oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 51/2015 Forvaltningsrevisjon Økonomistyring.

Ytterligere saker til behandling fremkom ikke.

Oppeid den 23. februar 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Hamarøy kommune v/ ordfører og rådmann

SAK 08/16

Årsregnskap Hamarøy kommune 2015 – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
12.05.2016

Vedlegg:

- Hamarøy kommune: Årsberetning og regnskap 2015, udatert
- Salten kommunerevisjon IKS 6. mai 2016: Revisjonsberetning for 2015

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal avgi sin uttalelse om årsregnskap 2015 til kommunestyret.

Det fremgår av Forskrift om kontrollutvalg § 7 at kontrollutvalget skal avgi ”*uttalelse om årsregnskapet*”. Kontrollutvalget avgir sin uttalelse til kommunestyret, men kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende ”*tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget*”.

Innholdet i kontrollutvalgets uttalelse er ikke regulert i retningslinjer, lover eller forskrifter. Bestemmelsen gir kontrollutvalget rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet skal behandles i kommunestyret. Som grunnlag for kontrollutvalgets uttalelse om regnskapet ligger:

- Årsregnskapet for 2015
- Årsberetning for 2015
- Revisjonsberetning 2015 fra Salten kommunerevisjon IKS

Årsberetningen skal inneholde økonomiske tilbakemeldinger tilknyttet regnskapet, og skal jfr forskrift om årsregnskap og årsberetning (§10) redegjøre for vesentlige avvik mellom utgifter hhv. inntekter i årsregnskapet og den bevilgning til formålet som er gitt i regulert budsjett.

Årsberetningen skal i henhold til kommuneloven § 48 nr 5 i tillegg inneholde følgende informasjon:

- Det skal redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten
- redegjørelse for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen.
- redegjørelse for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Regnskapet for 2015 er fremlagt med et regnskapsresultat som viser et regnskap med et regnskapsmessig merforbruk på kr 8 785 565 (2014: merforbruk kr 37 287, 2013: mindreforbruk kr 498 000, 2012: mindreforbruk kr 180 784).

Netto driftsresultat ble kr 6,4 mill (2014 – kr 1,2 mill i 2014). Akkumulert merforbruk for kommunen er nærmere kr 13 mill per 31.12.2015.

Hovedforklaringen på det svake resultatet er krav fra fylkesmannen om tilbakebetaling av tilskudd til opplæring av unge asylsøkere i perioden 2010-2014, samt ikke tildelt tilskudd på samme område i 2015. Kontrollutvalget ble orientert om forholdet i sak 04/16, 23. februar 2016.

Kommunens driftsutgifter var kr 245,7 mill (2014: kr 228,7), hvorav lønnsutgifter utgjorde kr 154 mill (2014: kt 146,6 mill, 2013 kr 135,4 mill). Også driftsinntektene økte fra 2014 (fra kr 230,8 mill til 238,7 mill)

Når det gjelder de enkelte enhetene så er det i årsmeldingen beskrevet ressursbruk på de ulike tjenesteområdene. Oppvekst, Pleie og Omsorg og Hamarøy internasjonale senter har merforbruk med henholdsvis kr 4,1 mill, 4,56 mill og kr 1,8 mill. For oppvekst sin del inkluderer merforbruket avsetning kr 5,3 mill til dekning av fylkesmannens krav. Når det gjelder Pleie og omsorg nevnes at sykehjemmet har merforbruk kr 3,2 mill.

Det er foretatt investeringer i 2015 med cirka kr 10.4 mill (budsjett kr 500 000).

Årsberetningen redegjør til en viss grad for tiltak for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten, slik det stilles krav om i kommuneloven.

Når det gjelder likestilling redegjøres det noe i årsberetningen om den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling, slik kommuneloven stiller krav om. Det redegjøres noe om tiltak som er iverksatt, eller tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling.

Kontrollutvalgets sekretariat viser generelt til tallmaterialet i årsregnskapet for 2015 og den økonomiske informasjonen og kommentarene i årsberetningen for 2015.

Revisors beretning

Revisor har avgitt følgende uttalelse om kommunens regnskap: «*Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Hamarøy kommune per 31.12.2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*»

I tillegg har revisor uttalt seg om budsjett, årsberetning og registrering / dokumentasjon. Revisor avgir en konklusjon med forbehold om budsjett idet det vises til vesentlige avvik mellom regulert budsjett og regnskap på flere av rammeområdene. Videre avgir revisor en konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon «*Kommunens avstemming og dokumentasjon av balansen er mangelfull i forhold til krav i Bokføringslovens § 11. Innhentede revisjonsbevis har likevel ikke avdekket vesentlige feil i det avlagte regnskapet.*»

Vurderinger:

Generelt sett kan det være aktuelt for kontrollutvalget i sin uttalelse å mene noe om regnskapsresultat og forslag til disponeringen av overskudd, eventuelt inndekking av underskudd. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Andre forhold det kan være aktuelt å uttale seg om er budsjett disiplinen, informasjonsverdien i regnskap og årsberetning og den interne kontrollen.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype / omtale forhold som fremkommer i revisjonsberetningen eller andre forhold kontrollutvalget anser for viktige i forhold til det avlagte regnskapet.

Regnskapet for 2015 legges frem for behandling vesentlig tidligere på året enn regnskap for årene 2012-2014.

Kontrollutvalgets sekretariat har ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen.

Administrasjonen er kalt inn og vil være til stede i kontrollutvalgets møte for å presentere regnskapet og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

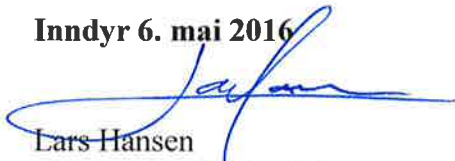
Kontrollutvalget har i møte 12. mai 2016 behandlet Hamarøy kommunes årsregnskap for 2015. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet/årsoppgjøret, samt revisjonsberetningen for 2015.

Kontrollutvalget mener at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning, tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Hamarøy kommunes aktivitet i 2015.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet samlet sett viser et regnskapsmessig merforbruk med kr 8 785 565.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ingen merknader til Hamarøy kommunes årsregnskap for 2015.

Inndyr 6. mai 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kommunestyret i Hamarøy kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 1110 E5/paa

Dato: 6. mai 2016

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Hamarøy kommune som viser kr 150 098 299,- til fordeling drift og et regnskapsmessig merforbruk på kr 8 785 565,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon med forbehold.

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Hamarøy kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon med forbehold om budsjett

Det er vesentlige avvik mellom regulert budsjett og regnskap. Rammeområdene R2 Oppvekst, R3 Pleie, omsorg og rehabilitering, R5 Hamarøy Internasjonale senter, R6 NAV, R7 Næring og kultur og R8 Tekniske tjenester har et merforbruk i forhold til budsjett på henholdsvis 4.1, 4.6, 1.8, 0.6, 0.5 og 0.3 mill. kroner. Rammeområdene R1 Administrasjon og R4 Familie og helse har et mindre forbruk i forhold til budsjett på henholdsvis 0,5 og 1,1 mill. kroner.

Vi viser til redegjørelse i rådmannens årsberetning.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet i avsnittet ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon

Kommunens avstemming og dokumentasjon av balansen er mangelfull i forhold til krav i Bokføringslovens § 11. Innhentede revisjonsbevis har likevel ikke avdekket vesentlige feil i det avlagte regnskapet.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen, med unntak av forholdet omtalt i avsnittet ovenfor, har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15.04.2016, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Fullstendig årsregnskap og årsberetning forelå ikke på dette tidspunkt:

Per Asbjørn Andersen

Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Kontrollutvalget i Hamarøy kommune
Rådmannen i Hamarøy kommune

SAK 09/16

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
12.05.2016

Vedlegg:

- Utkast: plan for forvaltningsrevisjon Hamarøy kommune 2016-2019,
 - Vedlegg til planen: 1. Overordnet analyse for Hamarøy kommune, og 2. Bestemmelser i lov og forskrift vedr. Forvaltningsrevisjon i kommuner.

Bakgrunn for saken

I henhold til § 10 i Forskrift om kontrollutvalg for kommuner og fylkeskommuner skal kontrollutvalget minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

I merknadene uttaler departementet at kontrollutvalget vedtar hvilke revisjoner (forvaltningsrevisjonsprosjekt) som skal gjennomføres med utgangspunkt i denne planen.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon av de ulike sektorer og virksomheter. Salten kommunerevisjon IKS og Salten kontrollutvalgsservice har i samarbeid utarbeidet en overordnet analyse. I sitt møte 23. februar 2016 gjennomførte kontrollutvalget en gjennomgang av overordnet analyse, herunder vurderinger av risiko på ulike områder.

Overordnet analyse legges ved planen som vedlegg 1. I planens oversikt over mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter er **noen prosjekter oppført med uthevet skrift**. Dette er prosjekter hvor overordnet analyse peker på stor risiko på de enkelte tjenesteområder.

Vurdering:

Med bakgrunn i overordnet analyse og forslag til plan for forvaltningsrevisjon legges det opp til at kontrollutvalget prioriterer innen hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon i perioden.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 med følgende prioriterte fokusområder:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig

Inndyr 4. mai 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 10/16

Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Barnevern

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
12.05.2016

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 20. august 2014: Forvaltningsrevisjonsrapport: Barneverntjenesten i vertskommunesamarbeid (utdrag)
- Brev fra Hamarøy kommune: «*Skrifflig redegjørelse tilknyttet forvaltningsrevisjon om barnevernstjenesten*»

Bakgrunn for saken:

I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 12 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kommunestyret behandlet rapporten i sin sak 62/14, og fattet følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Barnevernstjenesten i vertskommunesamarbeid er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger, og ber rådmannen følge opp at de avdekkede manglene rettes av Nord-Salten barnevern.*
3. *Kommunestyret ber om en avklaring av barnevernets og kommunens ansvar og oppgaver når det gjelder forebyggende arbeid blant barn og unge.*
4. *Kommunestyret ber om en tilbakemelding om hvilke tiltak som er/blir satt i gang, én tilbakemelding før budsjett-behandlingen i år og én før behandling av økonomiplan 2015.*

Formålet med prosjektet var få vurdert i hvilken grad kommunen gjennom samarbeidsavtalen med Tysfjord kommune tilfredsstilte lovbaserte krav til barneverntjenesten og i hvilken grad målene i avtalen blir realisert.

For å belyse gjennomførte revisor undersøkelser i forhold til følgende to problemstillinger:

1. Hvordan har ressursbruk, saksutvikling og kvalitetsindikatorerne vært – de siste årene og sammenliknet med andre kommuner?
2. I hvilken grad bidrar samarbeidet med Tysfjord kommune til å sikre at tjenestene tilfredsstillor lovbaserte krav og til å nå målene i samarbeidsavtalen?

På bakgrunn av sine undersøkelser ga revisor følgende anbefalinger i rapporten:

- Fortsette samarbeidet med Tysfjord kommune om NSB og evt. bidra til å styrke tjenesten
- Anmode Nord-Salten barnevern om å rette opp de vesentligste manglene som er avdekket i denne undersøkelsen
- Vurdere å utarbeide en overgripende strategi for forebyggende innsats for barn og unge, og forankre ansvaret hos ledelsen.

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget klokken 11.30. Dette for å redegjøre om den oppfølging kommunestyrets vedtak har fått, og besvare eventuelle spørsmål fra kontrollutvalgets medlemmer.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i medhold av forskrift om kontrollutvalg § 12 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 62/14 Forvaltningsrevisjonsrapport Barnevernstjenesten i vertskommunesamarbeid.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer
3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Behandling i kontrollutvalget sak 03/16, 23. februar 2016:

Vedtak:

Saken utsettes. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse om gjennomførte og planlagte tiltak for oppfølging av kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalgets vedtak er oversendt til rådmannen som er bedt om en skriftlig redegjørelse i tråd med utvalgets vedtak. Dette er besvart i vedlagte brev mottatt 2. mai 2016, hvor det fremkommer at rådmannen har hatt et oppfølgingsmøte på rådmannsnivå med Tysfjord kommune i august 2015. Videre nevnes at bemanning i tjenesten nå er på plass, og at «Utover dette er det ikke truffet ytterligere tiltak overfor barneverntjenesten». Videre skriver rådmannen at ytterligere tiltak avventes i påvente av resultat av kommunereformen.

Vurdering:

Kommunestyrets vedtak i saken om forvaltningsrevisjon er tydelig på at det er rådmannen som bes om å følge opp at Nord-Salten barnevern retter de avdekkede manglene. Oppfølgingen ser imidlertid ut til å ha vært avgrenset, og det fremstår som uklart om de avdekkede manglene er fulgt opp eller ikke.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i medhold av forskrift om kontrollutvalg § 12 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 62/14 Forvaltningsrevisjonsrapport Barnevernstjenesten i vertskommunesamarbeid.
2. Kommunestyret har i sitt vedtak bedt rådmannen følge opp at de avdekkede manglene rettes av Nord-Salten barnevern, i tillegg til å be om en avklaring av barnevernets og kommunens ansvar og oppgaver når det gjelder forebyggende arbeid blant barn og unge.
3. Kontrollutvalget har bedt rådmannen om en skriftlig redegjørelse om gjennomførte og planlagte tiltak for oppfølging av kommunestyrets vedtak. Utvalget har mottatt vedlagte brev fra rådmannen, og registrerer at det i liten grad vises til konkret oppfølging av kommunestyrets vedtak.
4. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Inndyr 4. mai 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon

***Barneverntjenesten
i vertskommune-
samarbeid*** (utdrag)

Hamarøy kommune

FORORD

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommuneloven. Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Kommunestyret i Hamarøy vedtok i møte 21.06.2012 plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2012-2015 (PS 12/63). "Barnevern" var øverst på listen over de prioriterte fokusområdene. Prosjektplan ble vedtatt på møte i Kontrollutvalget 25.06.2013, senere revidert i kontrollutvalgsmøte 10.12.2013. Prosjektet ble gjennomført første halvår 2014.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av prosjektet har vært forvaltningsrevisor Unni Edvardsen.

Vi takker alle som har bidratt med informasjon.

Bodø, 20. august 2014

Svein Erik Moholt
ansvarlig forvaltningsrevisor

Unni Edvardsen
forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse:

SAMMENDRAG	5
DEFINISJONER OG FORKORTELSER.....	8
1. INNLEDNING	9
2. FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER, DEFINISJONER OG AVGRENSNINGER	10
2.1 Formål.....	10
2.2 Problemstillinger	10
2.3 Definisjoner og avgrensninger	10
2.3.1 Definisjoner	10
2.3.2 Avgrensninger	10
3. METODE OG GJENNOMFØRING	10
4. REVISJONSKRITERIER	11
5. FAKTA OG VURDERINGER.....	12
5.1 Hvordan har ressursbruk, saksutvikling og kvalitetsindikatorene vært – de siste årene og sammenliknet med andre kommuner?.....	12
5.1.1 REVISJONSKRITERIER	12
5.1.2 FAKTA	13
Ressursbruk	13
Saksutvikling og saksbehandlingstid	21
Kvalitetsindikatorer	24
5.1.3 VURDERINGER	25
5.2 I hvilken grad bidrar samarbeidet med Tysfjord til å sikre at tjenestene tilfredsstill lovbaserte krav og til at målene i samarbeidsavtalen nås?.....	27
5.2.1 REVISJONSKRITERIER	27
5.2.2 FAKTA	31
Kompetanse og et større, mer robust arbeidsmiljø.....	31
Internkontroll	33
Samarbeid og forebyggende innsats.....	37
Saksbehandlingsrutiner og rettssikkerhet	41
Saksbehandlingspraksis.....	44
5.2.3 VURDERINGER	50
6. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER	57
7. REFERANSELISTE.....	61
8. RÅDMANNENS KOMMENTAR	62
VEDLEGG 1 - Rådmannens uttalelse	62
VEDLEGG 2 - Satser for kommunal egenbetaling i barneverntiltak 2014.....	64
VEDLEGG 3 – Demografiske data	65
VEDLEGG 4 – Figurer, diverse.....	66
VEDLEGG 5 – Dekningsgrader	67
VEDLEGG 6 – Produktivitet.....	68
VEDLEGG 7 – Tiltak i virksomhetsplan for Nord-Salten barnevern 2012-2015	70
VEDLEGG 8 – Sykefravær.....	71
VEDLEGG 9 - Flytskjema over arbeidsprosessen i barneverntjenesten	72

Oversikt over figurer og tabeller:¹

FIGURER

Figur 1: Netto driftsutgifter til "ordinær BVT" og Botiltak for EMF, Hamarøy, 2009-2013

Figur 2: Andel driftsutgifter etter funksjon, i Hamarøy, Tysfjord, KG6 og landet u/Oslo. 2012

Figur 3: Netto driftutgifter pr. innbygger 0-17 år

Figur 4: Netto driftsutgifter pr. barn i barnevernet

Figur 5: Brutto driftsutgifter til BVT fordelt på funksjon (2010-2012), Hamarøy og Tysfjord

Figur 6: Andel fristoversittelser meldinger 2010-2013, Hamarøy og Tysfjord

Figur 7: Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 måneder 2010-2013

Figur 8: Andel undersøkelser som førte til tiltak, 2010-2013

Figur 9: Andel barn med tiltak pr. 31.12. med tiltaksplan, 2010-2013

Figur 10: Stillinger med fagutdanning pr. 1000 barn 0-17 år

TABELLER

Tabell 1: Budsjett- og regnskapstall for barneverntjenesten i Hamarøy, 2009-2013

Tabell 2: Brutto driftsutgifter f251 i Hamarøy og Tysfjord, 2010-2012

Tabell 3: Netto driftsutgifter til saksbehandling (f244)

Tabell 4: Dekningsgrader (jf. vedlegg 5)

Tabell 5: Produktivitet oppsummert (jf. vedlegg 6)

Tabell 6: Saksbehandlingstid undersøkelse (utvalgssakene)

Tabell 7: Oversikt over hvem det er innhentet info fra (utvalgssakene)

Tabell 8: Status for dokumentasjon (utvalgssakene)

Tabell 9: Tiltak, samtykke, tiltaksplan og planlagt evaluering (utvalgssakene)

¹ Dette er figurer og tabeller i selve rapporten. I tillegg har vi satt noen figurer i vedlegg som det også vises til i rapporten.

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon har gjennomført en undersøkelse av barneverntjenesten i Hamarøy kommune, slik den nå ivaretas av Nord-Salten barnevern gjennom samarbeidsavtalen med Tysfjord kommune.

Formålet med prosjektet har vært å få vurdert i hvilken grad kommunen gjennom samarbeidsavtalen tilfredsstillter lovbaserte krav til barneverntjenesten og i hvilken grad målene i avtalen blir realisert.

Følgende to problemstillinger har vært undersøkt:

1. Hvordan har ressursbruk, saksutvikling og kvalitetsindikatorene vært – de siste årene og sammenliknet med andre kommuner?
2. I hvilken grad bidrar vertskommunesamarbeidet med Tysfjord til å sikre at tjenestene tilfredsstillter krav i lov/i medhold av lov, og til at målene i samarbeidsavtalen nås?

Datagrunnlaget omfatter dokumentstudie, analyse av regnskaps- og KOSTRA-tall, intervjuer med kommuneledelse og ansatte i Nord-Salten barnevern, samt saksmappegjennomgang.

Vi har ikke vurdert den faglige skjønnsutøvelsen i enkeltsaker. Vår vurdering av barneverntjenestens saksbehandling er basert på undersøkelsessaker og vedtak med frivillige hjelpetiltak. Vi har ikke sett på saker med omsorgsovertakelse.

1. Hvordan har ressursbruk, saksutvikling og kvalitetsindikatorene vært – de siste årene og sammenliknet med andre kommuner?

Hamarøy kommunes bruk av ressurser på ordinært barnevern har, med unntak av i 2011, ligget på om lag samme nivå de siste fem årene, dvs. på rundt 4 mill. Netto driftsutgifter for 2013 kom på 4,45 mill, 185.000 høyere enn i 2009.

Bildet blir et ganske annet hvis vi tar med driften av Hamarøy internasjonale senter (HIS), som er et botiltak for Enslig Mindreårige Flyktninger (EMF). I 2013 oversteg utgifter til HIS for første gang Hamarøys utgifter til "ordinært" barnevern. Kommunen har hittil fått dekket disse utgiftene gjennom tilskudd under frie inntekter.

Botiltak for EMF/HIS føres på f252 i KOSTRA, noe som gjør at Hamarøy skiller seg ut på flere av variablene for ressursbruk i KOSTRA. Hamarøy kommer dårligere ut på de variablene som omfatter f252 (tiltak utenfor opprinnelig familie), herunder totale kostnader og produktivitet. Samtidig scorer kommunen høyt på dekningsgrad.

Når det gjelder ressursbruk til saksbehandling (f244) som deles mellom kommunene, var kostnadene for Hamarøy i 2013 på om lag samme nivå som i 2010.

Når det gjelder tiltak i opprinnelig familie (f251), så er ressursbruken kraftig redusert de siste årene, noe som kan indikere at det ikke settes inn tiltak tidlig nok i en del saker.

Antall gjennomgatte meldinger og antall avsluttede undersøkelser i Hamarøy har de siste årene ligget på rundt 30 (flest i 2011, færrest i 2012). Når det gjelder saksbehandlingstid,

konstaterer revisor at andelen fristbrudd i meldingssaker har ligget på om lag 20 prosent de siste årene, mens når det gjelder undersøkelser, så ser vi en veldig fin utvikling - for 2013 var det fristbrudd i kun 12 prosent av sakene.

Det er store avvik når det gjelder bestemmelsen om at alle barn med tiltak skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan. For Hamarøy har andelen variert kraftig fra år til år. Pr. 31.12.2013 var det kun 43 prosent av alle barn med tiltak som var registrert med tiltaksplan.

2. I hvilken grad bidrar samarbeidet med Tysfjord kommune til å sikre at tjenestene tilfredsstillende lovbaserede krav og til å nå målene i samarbeidsavtalen?

Revisors hovedinntrykk er at Nord-Salten barnevern (NSB) i stor grad tilfredsstillende myndighetskrav som stilles til kommunens barneverntjeneste, og bidrar til at målene i samarbeidsavtalen nås, men at det er betydelige avvik på tiltakssiden samt fortsatt gjenstår noen utfordringer på andre områder:

KOMPETANSE: Undersøkelsen viser at NSB har god kompetanse og flere erfarne medarbeidere som samarbeider godt, men man mangler tilleggskompetanse når det gjelder fremmedkulturelle/EMF. Et større og mer robust fagmiljø styrker tjenestens forutsetninger for å ha god kvalitet på saksbehandlingen og generelt forsvarlige tjenester.

INTERNKONTROLL: Internkontrollen er fragmentert og omfatter en rekke enkeltelementer, bl.a. virksomhetsplan og kompetanseplan. Men disse er ikke oppdatert og tiltakene følges ikke opp. BVT mangler sjekklister for opplæring av nytilsatte og et system for avviksrapportering. Begge er viktige for å sikre læring og forebygge feil. Videre mangler man et helhetlig IK-system og rutine for oppdatering, gjennomgang og evaluering av rutiner og av internkontrollen. Det er gjennomført en risikovurdering. Revisor mener at det burde vært med et punkt om at BVT mangler en egen dør inn til tjenesten, da dette anses som en risiko for både personell- og datasikkerhet.

FOREBYGGING: Misnøye fra ulike kommunale instanser på at BVT ikke kommer tidlig nok inn i en del saker og en stor reduksjon i ressursbruk på tiltak i opprinnelig familie, kan tyde på at BVT ikke jobber godt nok forebyggende og kanskje ikke kommer tidlig nok inn med tiltak i enkelte saker til å unngå mer alvorlige og varige problemer. Dette utgjør et avvik ift. bvl. § 3-1 annet ledd.

På den annen side, mener revisor at Hamarøy kommune ikke kan fraskrive seg et hvert ansvar for forebygging etter bvl. § 3-1 ved å vise til at dette nå er overtatt av Tysfjord/NSB. I bvl. skilles det mellom kommunen som sådan og BVT i hhv. første og annet ledd. Hamarøy kommune som sådan har, slik revisor ser det, fortsatt et generelt ansvar for forebygging etter bvl. § 3-1 første ledd.

SAMARBEID: Etter en noe svak oppstart, deltar NSB nå i samarbeidsgrupper både generelt (Basisteam Barn og Unge, BBU) og i enkeltsaker (ansvarsgrupper og familieråd), og samarbeid på dette nivået synes nå å fungere greit. Samtidig kom det fram i undersøkelsen at BVT ikke har besvart henvendelser og gitt tilbakemelding på meldinger i den grad/innen

den frist som de burde i hht. lov og god forvaltningskikk. Dette har skapt misnøye hos samarbeidsparter. Over tid kan slike enkelt"hendelser" lede til et dårlig samarbeidsklima og svekke tilliten som andre har til BVT, noe alle parter i så fall vil tape på.

SAKSBEHANDLINGSRUTINER: Gode saksbehandlingsrutiner er en viktig garanti for rettssikkerhet i enkeltsaker. Det er positivt at NSB har innført skriftlige rutiner for saksbehandling, men revisor finner at rutinene mangler noen lovkrav som burde vært med.

SAKSBEHANDLINGSPRAKSIS: Revisors inntrykk fra saksmappegjennomgangen er todelt for saksutredning og tiltaksoppfølging. Saksforberedelsen i undersøkelser framstår generelt som saklig og forsvarlig, og sakene framstår som godt opplyst før vedtak treffes. På tiltakssiden ble det avdekket at det ikke var blitt utarbeidet tiltaksplaner i flere av vedtakene, samt mangelfull evaluering og oppfølging av flere av tiltakene.

ANBEFALINGER

På bakgrunn av undersøkelsen har Kommunerevisjonen følgende anbefalinger til Hamarøy kommune:²

- Fortsette samarbeidet med Tysfjord kommune om NSB og evt. styrke tjenesten (det siste avhengig bla. av konsekvensene hvis finansieringsordningen for EMF endres)
- Anmode Nord-Salten barnevern om å rette opp de vesentligste manglene som er avdekket i denne undersøkelsen
- Vurdere å utarbeide en overgripende strategi for forebyggende innsats for barn og unge, og forankre ansvaret hos ledelsen.

² Da det er Tysfjord kommune som er vertskommune og har ansvaret for driften av BVT, er anbefalingene gitt på et mer overordnet nivå.

DEFINISJONER OG FORKORTELSER

BLD: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

BVT/BV (bvt/bv): Barneverntjenesten/Barnevernet

EMF/EM: Enslige mindreårige flyktninger som har fått varig opphold i Norge

F244 (funksjon 244 i KOSTRA): omfatter generelle utgifter til veiledning, undersøkelse og oppfølging av vedtak (eks tilsyn) som gjennomføres av ansatte eller personell engasjert i BVT, samt barnevernberedskap og utgifter til sakkyndig bistand/advokat til utredning og saksbehandling.

F251 (funksjon 251 i KOSTRA) omfatter Bv-tiltak i opprinnelig familie, som for eksempel støttekontakt, tilsynsførere, besøks- og avlastningshjem, hjemkonsulent, barnehageopphold/ SFO og økonomisk hjelp til barn (det siste må avgrenses mot økonomisk sosialhjelp som skal føres på f281; dette er avhengig av hvilken lovhjemmel som er benyttet).

F252 (funksjon 252 i KOSTRA) omfatter alle Bv-tiltak som innebærer plassering av barnet utenfor foreldrehjemmet, som for eksempel fosterhjem, barne- og ungdomshjem, beredskapshjem, akuttinstitusjon og hjelpetiltak iverksatt under plassering.

HIS: Hamarøy Internasjonale Senter på Oppeid, bofellesskap med oppfølging for enslig mindreårige flyktninger

KG 6: Kommunegruppe i KOSTRA. Statistisk sentralbyrå (SSB) har gruppert kommunene langs tre ulike dimensjoner: folkemengde, bundne kostnader per innbygger og frie disponible inntekter per innbygger. Dagens klassifisering ble foretatt på grunnlag av data for 2010. Hamarøy kommune er plassert i KG 6, som omfatter 54 små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, og høye frie disponible inntekter.

KOSTRA: KOrmmuneSTatRApportering er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommuner og fylkeskommuner. Det omfatter regnskapstall, informasjon om tjenesteyting og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder samt egenskaper ved befolkningen sammenstilt for å gi relevant informasjon. Kommunene rapporterer inn data om statistikkåret i løpet av de to første månedene etter årets utgang. SSB legger ut ureviderte tall om kommunene 15. mars. Kommunene har så mulighet til å rette opp evt. feil og mangler innen 15. april. Så gjennomfører SSB kvalitetskontroller før publisering 15. juni.

Netto driftsutgifter: driftsutgiftene inkl. avskrivninger etter at driftsinntektene, som bl.a. inneholder øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv., og indikatoren for netto driftsutgifter viser dermed prioritering av disse inntektene.

NSB: Nord-Salten Barnevern. Vertskommunesamarbeid mellom Hamarøy og Tysfjord, der sistnevnte er vertskommune. Etablert 01.01.2012, med felleskontor på Drag i Tysfjord.

U.s: Undersøkelse

kun forelå i én av sju saker (nemlig i saken med EMF). At part underskriver, kan tenkes å bidra til å øke partens oppfatning av graden av alvorlighet og øke deres bevissthet rundt tiltaket og målene med dette.

Tiltaksplan

Revisor finner det kritikkverdig at det manglet tiltaksplan i flesteparten av sakene i utvalget. Faktisk ble det laget tiltaksplan i kun én av sakene (ifm. de siste vedtakene om hjelpetiltak). At det ikke ble laget tiltaksplan samtidig med at vedtak om tiltak ble truffet utgjør et avvik ift. bvl. § 4-5.⁶³

I en sak forelå det en tiltaksplan fra før, men det nye tiltaket ble ikke tatt med her, og det ble ikke laget noen ny tiltaksplan. Dette er et avvik ift. bestemmelsen om at hvert barn bare skal ha én gjeldende tiltaksplan og at denne skal omfatte samtlige tiltak.

Evaluering

Hjelpetiltak skal evalueres regelmessig, og tiltaksveilederen anbefaler at den første evalueringen finner sted relativt tidlig slik at en finner ut om tiltaket faktisk er igangsatt og om det "treffer" eller om en bør vurdere noe annet. Det er derfor kritikkverdig at evaluering var planlagt kun i to av fem saker med vedtak om hjelpetiltak.

Det ble gjennomført evaluering som planlagt i den ene saken hvor dette var planlagt. Imidlertid omfattet denne ikke noen konkret evaluering ift. måloppnåelse. Dette framstod som en alvorlig sak hvor revisor mener iverksettelse av tiltak burde vært fulgt opp tettere.

I en av sakene forelå en tiltaksplan fra 2011 for ett av flere tiltak. Her var det blitt gjennomført telefonsamtale med en av foreldrene, og samtale med barna var planlagt.

6. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

På bakgrunn av undersøkelsen som presentert i denne rapporten, oppsummerer kommunerevisjonen her funnene ift. de to problemstillingene.

1. Hvordan har ressursbruk, saksutvikling og kvalitetsindikatorerne vært – de siste årene og sammenliknet med andre kommuner?

Hamarøy kommunes bruk av ressurser på ordinært barnevern har, med unntak av i 2011, ligget på om lag samme nivå de siste fem årene. Likevel har det vært merforbruk ift. budsjett i tre av disse fem årene, noe som har sammenheng med at budsjettet har vært redusert to år. Faktisk var budsjettet for 2013 over en halv million lavere enn det var i 2009 mens driftsutgiftene i 2013 kun var kr 185.000 høyere enn i 2009.

⁶³ Det stilles en rekke krav til hva som skal være med i tiltaksplanen og at større barn og foreldre skal medvirke i formuleringen av mål og prioriteringer. For at kvaliteten på tiltaksplaner skal bli god, er det viktig at både barnet/foreldrene og BVT ser nytten av tiltaksplanen. Vi har ikke vurdert kvaliteten på tiltaksplaner v/NSB.

Bildet blir et ganske annet hvis vi tar med driften av Hamarøy internasjonale senter (HIS). Dette regnes som botiltak for Enslig Mindreårige Flyktninger (EMF). I 2013 oversteg utgifter til HIS for første gang Hamarøys utgifter til "ordinært" barnevern. Kommunen har hittil fått dekket disse utgiftene gjennom tilskudd under frie inntekter.

Botiltak for EMF/HIS føres på f252 i KOSTRA, og gjør at Hamarøy skiller seg ut på flere av variablene for ressursbruk i KOSTRA. Hamarøy kommer dårligere ut på de variablene som omfatter f252 (tiltak utenfor opprinnelig familie), herunder totale kostnader og produktivitet. Samtidig scorer kommunen høyt på dekningsgrad.

Når det gjelder ressursbruk til saksbehandling (f244) som deles mellom kommunene, viste tall etter avsluttet regnskap (i Tysfjord), at kostnadene for Hamarøy ligger på om lag samme nivå som i 2010.

Når det gjelder tiltak i opprinnelig familie (f251), så er ressursbruken kraftig redusert de siste årene, noe som kan indikere at det ikke settes inn tiltak tidlig nok i en del saker.

Antall gjennomgåtte meldinger og antall avsluttede undersøkelser i Hamarøy har de siste årene ligget på rundt 30 (flest i 2011, færrest i 2012). Når det gjelder saksbehandlingstid, konstaterer revisor at andelen fristbrudd i meldingssaker har ligget på om lag 20 prosent de siste årene, mens når det gjelder undersøkelser, så ser vi en veldig fin utvikling - for 2013 var det fristbrudd i kun 12 prosent av sakene.

Det er store avvik når det gjelder bestemmelsen om at alle barn med tiltak skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan. For Hamarøy har andelen variert kraftig fra år til år. Pr. 31.12.2013 var det kun 43 prosent av alle barn med tiltak som var registrert med tiltaksplan. Revisor mener BVT bør se nærmere på hva de store svingningene skyldes, og sette i verk tiltak for å sikre at det utarbeides tidsavgrenset tiltaksplan for alle som det treffes vedtak om hjelpetiltak for. I tillegg, innføre oppfølgingsrutiner som sikrer at tiltak blir evaluert i tide og at ingen blir stående registrert i systemet uten tiltaksplan når opprinnelig plan løper ut.

2. I hvilken grad bidrar samarbeidet med Tysfjord kommune til å sikre at tjenestene tilfredsstillende lovbaserte krav og til å nå målene i samarbeidsavtalen?

Revisors hovedinntrykk er at Nord-Salten barnevern (NSB) i stor grad tilfredsstillende myndighetskrav som stilles til kommunens barneverntjeneste, og bidrar til at målene i samarbeidsavtalen nås, men at det er betydelige avvik på tiltakssiden samt fortsatt gjenstår noen utfordringer på andre områder:

KOMPETANSE: Undersøkelsen viser at NSB har god kompetanse og flere erfarne medarbeidere som samarbeider godt. Et større og mer robust fagmiljø styrker tjenestens forutsetninger for å ha god kvalitet på saksbehandlingen og generelt forsvarlige tjenester, og det synes å være et godt arbeidsmiljø. Men BVT mangler tilleggskompetanse når det gjelder fremmedkulturelle/EMF til tross for at det åpenbart er et behov for dette, noe som også er påpekt i kompetanseplanen til NSB.

INTERNKONTROLL: Internkontrollen er fragmentert og omfatter en rekke enkeltelementer. De ansatte har tilgang til lover og andre styringsdokumenter, og det legges til rette for de ansattes medvirkning slik at samlet kunnskap og erfaring kan utnyttes. Videre er det gjennomført en risikoanalyse, og man har rutine for å gjennomgå nye styringssignaler som kommer fra myndighetene. Videre har BVT en kontrollmulighet gjennom nøkkeltall og de halvårige rapportene til fylkesmannen. Dette er bra. Det foreligger også enkeltdokumenter som virksomhetsplan og kompetanseplan. Men disse er ikke oppdatert og tiltakene følges ikke opp, så dokumentene framstår mest som "permfyll". BVT mangler sjekklister for opplæring av nytilsatte og et system for avviksrapportering. Begge er viktige for å sikre læring og forebygge feil. Videre mangler man et helhetlig IK-system og rutine for oppdatering, gjennomgang og evaluering av rutiner og av internkontrollen. De ansatte har mangelfull kunnskap om internkontroll, og man synes å mangle bevissthet om at god internkontroll er et viktig bidrag til å bedre og sikre tjenesten.

Revisor savnet flere momenter i virksomhetens risikovurdering. BVT mangler en egen dør inn til tjenesten, noe revisor anser som en risiko for både personell- og datasikkerhet, men dette punktet er ikke med i BVTs risikovurdering. Videre utgjør det faktum at BVTs mest erfarne medarbeidere nærmer seg pensjonsalderen en reell risiko for mangel på kompetent arbeidskraft. Dette understreker viktigheten av at man har gode skriftlige rutiner som brukes og jevnlig evalueres og oppdateres, slik at man har et godt system å jobbe innenfor den dagen de mest erfarne ansatte er borte. Dette er også et forhold kommunene som sådan bør forberede seg på.

FOREBYGGING: Misnøye fra ulike kommunale instanser på at BVT ikke kommer tidlig nok inn i en del saker og en stor reduksjon i ressursbruk på tiltak i opprinnelig familie, kan tyde på at BVT ikke jobber godt nok forebyggende og kanskje ikke kommer tidlig nok inn med tiltak i enkelte saker til å unngå mer alvorlige og varige problemer. Dette utgjør et avvik ift. bvl. § 3-1 annet ledd.

På den annen side, mener revisor at Hamarøy kommune ikke kan fraskrive seg et hvert ansvar for forebygging etter bvl. § 3-1 ved å vise til at dette nå er overtatt av Tysfjord/NSB. I bvl. skiller det mellom kommunen som sådan og BVT i hhv. første og annet ledd. Hamarøy kommune som sådan har, slik revisor ser det, fortsatt et generelt ansvar for forebygging etter bvl. § 3-1 første ledd. Vårt inntrykk fra undersøkelsen er at kommunale aktører som helsesøster og skole i realiteten tar dette ansvaret, innenfor de rammene de har, men at ledelsen ikke vedkjenner seg det. Kommunen mangler en helhetlig og overordnet strategi for forebyggende innsats blant barn og unge, og forankring av ansvaret på overordnet nivå.

SAMARBEID: Etter en noe svak oppstart, deltar NSB nå i samarbeidsgrupper både generelt (Basisteam Barn og Unge, BBU) og i enkeltsaker (ansvarsgrupper), og samarbeid på dette nivået synes nå å fungere greit. BVT gir også uttrykk for at de er positivt innstilt til å delta i evt. andre fora/forebyggende arrangement i samarbeid med andre kommunale instanser (forutsatt kapasitet). Samtidig kom det fram i undersøkelsen at BVT ikke har besvart henvendelser og gitt tilbakemelding på meldinger i den grad/innen den frist som de burde i hht. lov og god forvaltningskikk. Dette har skapt misnøye hos samarbeidsparter. Over tid

kan slike enkelt"hendelser" lede til et dårlig samarbeidsklima og svekke tilliten som andre har til BVT, noe alle parter i så fall vil tape på.

SAKSBEHANDLINGSRUTINER: Gode saksbehandlingsrutiner er en viktig garanti for rettsikkerhet i enkeltsaker. Det er positivt at NSB har innført skriftlige rutiner for saksbehandling. Bestemmelsene er satt i kulepunkter og derfor oversiktlig og enkle å bruke, men revisor finner at rutinene mangler noen sentrale lovkrav. Bl.a. mangler bestemmelsen om at meldinger og undersøkelser skal behandles innen hhv. en uke og tre måneder, samt bestemmelser om at BVT i undersøkelser skal snakke med barnet fra 7-års alder.

Saksbehandlingsrutiner er også ment å bidra til bedre effektivitet ved at saksbehandler slipper å bruke tid selv på å lete i lov og forskrift for å finne ut hvilke krav som stilles. Så hvis man først har skriftlige rutiner, så skal disse være oppdaterte og ta opp i seg alle lovkrav på området.

SAKSBEHANDLINGSPRAKSIS: Revisors inntrykk fra saksmappegjennomgangen er todelt for saksutredning og tiltaksoppfølging. Saksforberedelsen i undersøkelser framstår generelt som saklig og forsvarlig, og sakene framstår som godt opplyst før vedtak treffes. Der var likevel for mange fristbrudd; skriftlig samtykke til hjelpetiltak fra foreldre/part er ikke innhentet; og i noen saker var det mangelfull drøfting av lovens kriterium "særlig behov" ift. de faktiske forhold.

På tiltakssiden avdekket saksmappegjennomgangen flg. avvik ift. bvl. § 4-5: Tiltaksplan manglet helt, eller det forelå tiltaksplan for kun ett av flere tiltak, eller det forelå flere tiltaksplaner; Mangelfull evaluering og oppfølging av flere av tiltakene.

ANBEFALINGER

På bakgrunn av undersøkelsen har Kommunerevisjonen følgende anbefalinger til Hamarøy kommune.⁶⁴

- Fortsette samarbeidet med Tysfjord kommune om NSB og evt. bidra til å styrke tjenesten
- Anmode Nord-Salten barnevern om å rette opp de vesentligste manglene som er avdekket i denne undersøkelsen
- Vurdere å utarbeide en overgripende strategi for forebyggende innsats for barn og unge, og forankre ansvaret hos ledelsen.

⁶⁴ Da det er Tysfjord kommune som er vertskommune og har ansvaret for driften av BVT, er anbefalingene gitt på et mer overordnet nivå.

SKU

02-05-16

JNR 16/384

ARK 415 9.5

Salten kontrollutvalgsservice

v/Lars Hansen

Postboks 54

8138 Inndyr.

Skriftlig redegjørelse tilknyttet forvaltningsrevisjon om barnevernstjenesten.

Hamarøy kommune har hatt et oppfølgingsmøte på rådmannsnivå sammen med Tysfjord kommune 21.08. 2015. Temaet her var bedre samhandling mellom kommunene.

Barneverntjenesten har hatt noe lav bemanning, men har nå fått dette på plass. I tillegg har det vært lederskifte for tjenesten.

Utover dette er det ikke truffet ytterligere tiltak overfor barneverntjenesten.

Det vurderes å avvente ytterligere tiltak i påvente av resultat av kommunereformen for ha en total gjennomgang av hele tjenesten.

For Hamarøy kommune

Kurt Fossvik

Konst. rådmann

SAK 11/16

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
12.05.2016

Vedlegg:

1. Notat: Kommunaldepartementets forslag til ny kommunelov 2016
2. Salten kommunerevisjon IKS 23.10.2015: Selskapskontroll Offentlige anskaffelser og rammeavtaler, IRIS
3. Salten kommunerevisjon IKS 15. april 2016: Revisors beretning

Bakgrunn for saken:

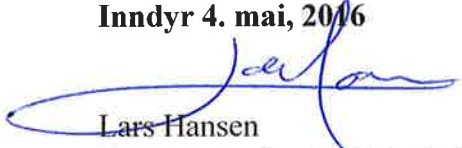
Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Vedlegg 1) oppsummerer hovedtrekkene vedrørende kontroll og tilsyn i en utredning med forslag til ny kommunelov.

Vedlegg 2) (eget dok) er en rapport Saltdal kontrollutvalg har bestilt og behandlet vedrørende IRIS Salten IKS. Rapporten legges frem til orientering i og med at Hamarøy kommune er deleier i samme selskap.

Vedlegg 3) er revisors beretning datert 15. april 2016. Beretningen er sendt kommunestyret med det innhold at revisjonen ikke er i stand til å avgi uttalelse om årsregnskap, budsjett og årsberetning idet verken årsregnskap eller årsberetning forelå. Vedlagte revisjonsberetning trekkes tilbake når revisjonen har mottatt regnskap / årsberetning og har fått gjennomført sine oppgaver.

Inndyr 4. mai, 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Notat: Kommunaldepartementets forslag til ny kommunelov 2016

Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har denne uken sendt forslag til ny kommunelov ut på høring. Et utvalg har vært nedsatt for å «foreta en helhetlig gjennomgang av kommuneloven for å styrke det kommunale selvstyret». Dette utvalget har foreslått en rekke endringer på områder som får betydning for kontroll og tilsyn i kommunen. Nedenfor følger en beskrivelse av hovedtrekkene i en del av de foreslåtte endringene.

Det er den enkelte kommune som er høringsinstans for ny kommunelov. Dersom kontrollutvalget ønsker å uttale seg om de foreslåtte endringene så må dette i tilfelle skje gjennom kommunens uttalelse til forslaget. Høringsfristen er satt til 6. oktober 2016.

Økonomibestemmelser og intern kontroll

Utvalget foreslår at kommunene skal utarbeide et samlet regnskap for den juridiske enheten. (19.5.4). Kommunen som rettssubjekt, herunder de kommunale foretakene, er å regne som én økonomisk enhet. Kommunestyret skal råde over alle midler og eiendeler som ligger i kommunens ulike virksomheter:

«Kommunene bør derfor ha ett regnskap som dekker hele kommunen som juridisk og økonomisk enhet. Når de ulike regnskapene i kommunen konsolideres til ett regnskap, vil dette synliggjøre den reelle økonomiske situasjonen til kommunen. Med konsolidering menes at interne mellomværender mellom regnskapsenhetene elimineres («nettes»), slik at regnskapet viser kommunen som én økonomisk enhet.»

Et konsolidert regnskap vil kunne gi kommunestyret et bredere grunnlag for styring og kontroll, enten det gjelder beslutninger som har betydning for den samlede økonomiske utviklingen, eller hvordan kommunens samlede midler prioriteres i et helhetlig eller langsiktig perspektiv.

Forslaget gjelder kun konsolidering av regnskap. Kommune og kommunale foretak må fortsatt utarbeide egne årsberetninger.

Utvalget foreslår å lovfeste at det også skal redegjøres for vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet (i dag følger dette av forskrift). Avvik i denne sammenheng inkluderer *beløpsmessig avvik fra årsbudsjettets talldel og brudd med premissene for bruken av kommunestyrets*

bevilgninger. Lovforslaget slår også fast regnskapsrevisors ansvar for å vurdere årsberetningens opplysninger om budsjettavvik.

Utvalget foreslår å oppheve plikten til å redegjøre i årsberetningen for tiltak for å sikre en betryggende kontroll (rådmannens internkontroll). Dette foreslås erstattet med et krav om årlig rapportering til kommunestyret om internkontrollen. Dette vil etter utvalgets vurdering «*kunne bidra til å bygge opp under tilliten til den kommunale forvaltningen og til at kommunene bruker erfaringene og læringen fra internkontrollen i kommunens videre arbeid.*»

Videre foreslår utvalget at det innføres et nytt begrep «kommunalt oppgavefellesskap». Dette til erstatning for dagens interkommunalt samarbeid som etter gjeldende kommunelov § 27 (f.eks. Salten kontrollutvalgsservice, Salten Regionråd). Utvalget foreslår å presisere at et samarbeid som er eget rettssubjekt, skal utarbeide *egen økonomiplan, eget årsbudsjett, eget årsregnskap og egen årsberetning.* For Salten kontrollutvalgsservice sitt vedkommende er dette allerede ivaretatt, med unntak av årsregnskap som er en del av vertskommunens regnskap.

Kontrollutvalg

Det foreslås blant annet at kontrollutvalget skal ha minst fem medlemmer. Utvalget argumenterer for at dette er nødvendig ut fra legitimitetshensyn:

Et bredt sammensatt, aktivt og kompetent utvalg vil ha stor legitimitet både i kommunestyret og blant innbyggerne i kommunen. Utvalget mener dette er faktorer som er viktigere enn at det i enkelte kommuner kan bli noe vanskeligere å finne kandidater til utvalget.

Utredningen drøfter i liten grad de økonomiske konsekvensene for kommunen ved å sette krav om fem medlemmer i stedet for tre. Beiarn, Gildeskål, Hamarøy og Meløy har kontrollutvalg med tre medlemmer. Bodø, Fauske, Saltdal, Steigen og Sørfold har utvalg med fem medlemmer hver.

Utvalget drøfter, men foreslår ikke en lovfesting av hvem / hvilken gruppering som bør ha ledervervet i kontrollutvalget.

Det foreslås endrede valgbarhetsbestemmelse til kontrollutvalget. Personer som sitter i ledende stillinger, eller er medlem/varamedlem til styret eller bedriftsforsamling i selskap som kommunen har eierinteresser i, vil etter forslaget ikke bli valgbar. Personer med tilsvarende posisjon i regionråd eller et kommunalt oppgavefellesskap, vil etter forslaget heller ikke bli valgbar til kontrollutvalget. Flere kontrollutvalg i Salten vil kunne bli berørt dersom endringen iverksettes i inneværende valgperiode.

Det foreslås også at kontrollutvalget skal gis rett til å bestille undersøkelser i selskap/andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommune. Undersøkelsesretten er begrenset til opplysninger som er nødvendig for å kunne kontrollere at virksomheten oppfyller kontraktsforpliktelsene.

Når det gjelder administrasjonssjefens uttalerett i kontrollutvalgets saker til kommunestyret er det foreslått presisert at dette kun gjelder kontrollsaker.

Kontrollutvalgssekretariat

Under eierskapskontroll ikke lenger skal kunne utføres av kontrollutvalgssekretariatet, men må utføres av revisor.

Utvalget mener det ikke bør fastsettes nærmere lovregler for gjennomføring av høringer i regi av kontrollutvalget. Det bør fortsatt være opp til den enkelte kommune å fastsette lokale reglementer for gjennomføring av slike høringer.

Revisjon

I merknadene til forslaget om forvaltningsrevisjon er formuleringen om årlig forvaltningsrevisjon tatt ut, uten at det dermed er et ønske om mindre forvaltningsrevisjon.

I utredningen legges det til grunn at «*kontrollen med økonomiforvaltningen i kommunesektoren har blitt redusert etter 2004. Etter utvalgets vurdering er dette en svekkelse av en sentral side ved egenkontrollen som ikke er ønskelig.*» Innholdet i lovbestemt regnskapsrevisjon er foreslått utvidet ved at «*forenklet etterlevelserevisjon med økonomiforvaltningen*» innføres som en obligatorisk del, og at revisor skal avgi en egen uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av kontrollen.

I revisjonsberetningen skal revisor etter utvalgets mening uttale seg om vesentlige budsjettavvik. (Vesentlige avvik fra budsjettets talldel, men også Vesentlige forhold som ikke har budsjettgjennomføring og om vesentlige mangler i gjennomføringen av vedtak)

Andre forhold

Dagens kommunelov gir fylkesmannen en samordningsrolle for statlig tilsyn rettet mot kommunen, men utvalget mener samordningen ikke gjøres godt nok. De foreslår derfor sterkere krav til samordning:

Samordningen styrkes ved at fylkesmannen får plikt til å vurdere omfanget av det samlede statlige tilsynet med den enkelte kommune. Alle tilsynsetater skal ha plikt til å ta hensyn til kommunens egen interne kontrollvirksomhet og det samlede statlige tilsynet med den enkelte kommunen. Det spesifiseres at tilsynsetaten skal kjenne til relevante forvaltningsrevisjonsrapporter fra kommunen. (...) Fylkesmannen skal også ha plikt til å drøfte prioritering og gjennomføring av tilsyn og tilsynsplaner med kommuner.

Inndyr 8. april 2016

Lars Hansen
Sekretariatleder

Til
Kommunestyret i Hamarøy kommune

Deres ref.: *

Vår ref : 1110 1.E6.1

Dato: 15. april 2016

REVISORS BERETNING

Av forskrift om revisjon av 15.06.2004, § 5. *Revisjonsberetningen*, framgår det at revisor skal avgi revisjonsberetning uten unødig opphold etter at årsregnskapet er avgitt og senest 15. april. Revisjonsberetning skal avgis også der årsregnskapet ikke foreligger eller er ufullstendig.

Av forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3. *Årsregnskapet*, framgår det at årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Dette følger av den samme forskrifts § 10. *Regnskapsfrister og behandling av årsregnskap og årsberetning*.

Regnskapsansvarlig i Hamarøy kommune har meddelt at årsregnskapet og årsberetningen ventelig vil foreligge i siste halvdel av april 2016. De obligatoriske og endelige årsregnskapsoppstillinger for 2015 foreligger således ikke pr 15.04.2016.

Siden årsregnskapet og årsberetningen ikke foreligger pr 15.04, kan vi ikke uttale oss om årsregnskap, budsjett og årsberetning.

Denne revisjonsberetningen vil bli trukket tilbake når årsregnskap og årsberetning er avgitt og vi har fått tid til å gjennomføre de revisjonshandlinger vi finner nødvendige for å bekrefte årsregnskapet.

Per Asbjørn Andersen
oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

SAK 12/16

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
12.05.2016

Vedlegg:

-

Forslag til vedtak:

Inndyr 4. mai 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget